

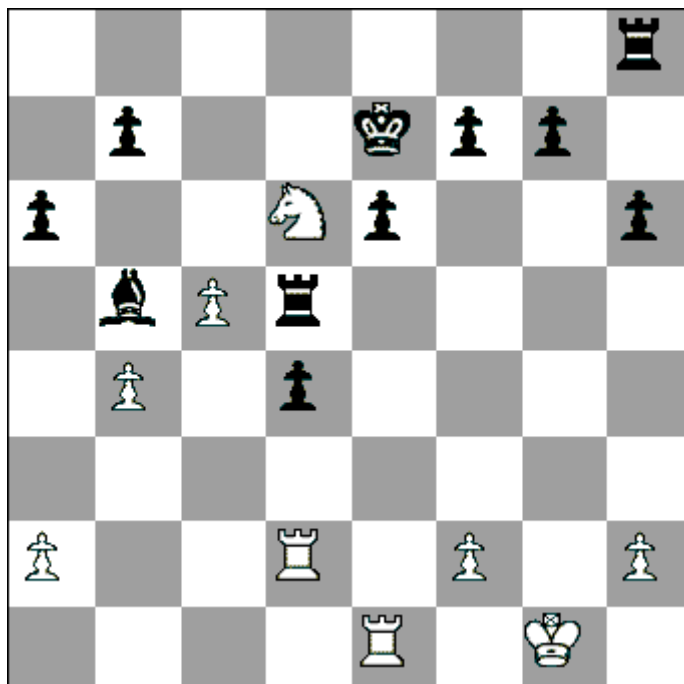
Aan de laars gelapt

Over het algemeen zijn er twee manieren om een schaakpartij te winnen. De eerste manier bestaat uit het verkrijgen van een betere stelling door de stukken sneller en beter te ontwikkelen dan de tegenstander. Het kan meestal geen kwaad om hier enig materiaal voor op te offeren. Door een betere stelling ontstaan er immers aanvalskansen, waardoor men meer kan terughalen dan men heeft geïnvesteerd. Ook kun je proberen te winnen door enig materiaal buit te maken en dan de stelling nauwkeurig te consolideren. Dit zal meestal niet eenvoudig zijn, omdat je vaak tijd verliest door het slaan van de stukken die door de tegenstander worden aangeboden. Men kan gemakkelijk in een benarde positie terechtkomen als men ten koste van alles aan de materiële voorsprong wil vasthouden. De tegenstander kan dan rustig een aanvalsplan op touw zetten, terwijl de verdediger geen enkele fout mag maken als hij ten minste nog enige kansen wil behouden. Om deze reden geven veel sterkere spelers de voorkeur aan de eerste methode. Een schaakpartij wint men immers in de aanval, en niet door maar een beetje te wachten tot je tegenstander over je stelling komt walsen.

Een uitzondering op deze regel vormt de verdedigingskunstenaar Nimzowitsch. Hij manoeuvreerde zich vaak opzettelijk in een verdedigende positie, waarna hij zijn kansen waarnam als zijn tegenstander een fout maakte bij het aanvallen. Ook als zijn tegenstander te langzaam was met aanvallen lanceerde hij regelmatig met succes een tegenaanval. De partij die nu volgt laat dit duidelijk zien. Zwart speelt in de opening meteen al zijn dame naar buiten, om deze na de winst van een pion weer terug op haar honk te zetten. Ook maakt hij in de loop van de partij nog een pion buit ten koste van zijn ontwikkeling en geeft hij de rokade op. Wit krijgt hierdoor weliswaar aanval, maar zwart lijkt er vrij gemakkelijk in te slagen naar een gewonnen eindspel af te wikkelen.

Brinckman-Nimzowitsch, Berlijn 1927

1.e4 Pc6 (De Nimzowitsch-opening. Zwart wil 2.d5 spelen, waarna het spel zeer ingewikkeld kan worden. Wit hoeft hier echter niet op in te gaan. Hij kan 2.Pc3 spelen en in een meer gebruikelijke opening belanden.) 2.d4 d5 3.exd5 Dxd5 4.Le3 e6 5.Le2 Dxd2 6.Lf3 Dg6 7.Pe2 Pb4 8.Pa3 Pd5 9.Pc4 Df6 10.Pg3 Dd8 (Wit heeft nu al zijn lichte stukken ontwikkeld, zwart maar een. Hij lijkt zich weinig van de algemene openingsleer aan te trekken.) 11.Dd2 Pf6 12.Pe5 c6 13.0-0 Ld6 14.Kh1 Dc7 15.c4 Pxe3 16.Dxe3 c5 17.Dg5 cxd4 18.Tae1 (Wit kan een pion terugwinnen, maar hij gaat liever door met het activeren van zijn stukken.) Kf8 19.Tg1 h6 20.Df4 Lxe5 21.Dxe5 Dxe5 22.Txe5 Pd7 23.Tb5 a6 24.Tb3 Pc5 25.Ta3 Tb8 26.b4 Pd7 27.c5 Pe5 28.Te1 Pxf3 29.Txf3 Ld7 30.Td3 Td8 31.Kg1 Lb5 32.Td2 Td5 33.Pe4 Ke7 34.Pd6? (Zie diagram. Zwart had al weinig meer te duchten van de witte stelling, maar nu wint hij wel heel gemakkelijk.)

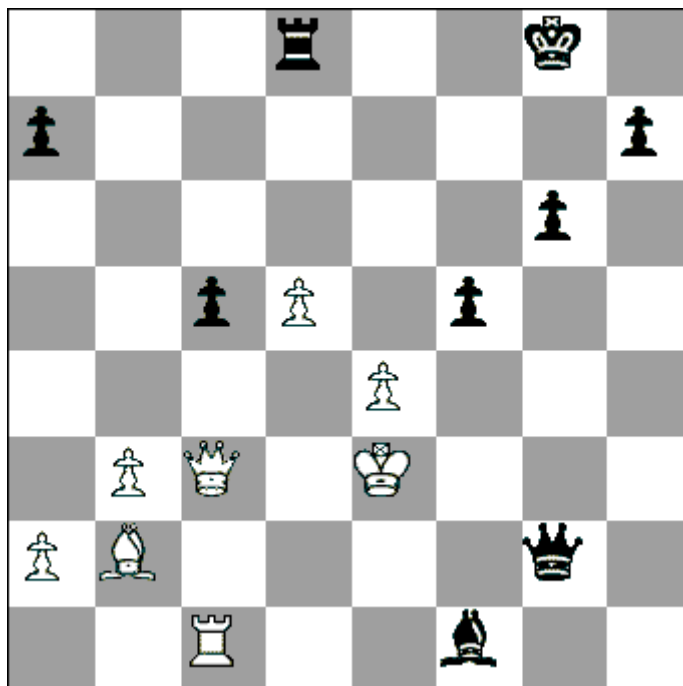

Tg5+ 35.Kh1 Lc6+ 0-1

Natuurlijk ging het ook wel eens mis met de strategie van Nimzowitsch. Het nauwkeurig verdedigen van een stelling kost veel aandacht. Wat er bij een kleine verslapping van de concentratie kan gebeuren, laat de volgende partij zien.

Nimzowitsch-Tarrasch, St. Petersburg 1914

1.d4 d5 2.Pf3 c5 3.c4 e6 (De Tarrasch verdediging) 4.e3 Pf6 5.Ld3 Pc6 6.0-0 Ld6 7.b3 0-0 8.Lb2 b6 9.Pbd2 Lb7 10.Tc1 De7 11.cxd5 exd5 12.Ph4 g6 13.Phf3 Tad8 14.dxc5 bxc5 15.Lb5 Pe4 16.Lxc6 Lxc6 17.Dc2 Pxd2 18.Pxd2... (De witte rokadestelling moet het nu zonder het koningspaard stellen. Dit gaat niet zo goed, zoals blijkt.) 18...d4 19.exd4 Lxh2+ 20.Kxh2 Dh4+ 21.Kg1 Lxg2 22.f3 (Als wit de looper slaat, dan volgt 22...Dg4+ Kh1 23.Td5 24.Dc5 Th5+ etc.) 22...Tfe8 23.Pe4 Dh1+ 24.Kf2 Lxf1 25.d5 f5 26.Dc3 Dg2+ 27.Ke3 Txe4+ 28.fxe4 (Zie diagram. Het vervolg 28...Dg3+ 29.Kd2 Df2+ 30.Kd1 De2 mat geeft het snelst resultaat. De voortzetting die zwart kiest, is een kunststukje.)

28...f4+ 29.Kxf4 Tf8+ 30.Ke5 Dh2+ 31.Ke6 Te8+ 32.Kd7 Lb5 mat.